

ROLF SCHREINER:

Hattie og William

Heilt i begynnelsen av januar 2009 sto det i lokalavisene i Maryland, USA, at William Devereux Zantzing, kalt Billy, va død. Ei uga seinare sto den same nyheden i både New York Times og Washington Post. Så då må vel denne Zantzing ha vært et ganske kjent navn?

Han va i alle fall ein herostratisk berømt person (jfr. Herostratos i oldtidsbyen Efesos, år 356 f.Kr.) – på grunn av hendelsene i Baltimore rett øve midnatt 9. februar 1963, to dager itte at William fylte 24 år.

Han va arving te ein 2500 mål store tobakkkfarm i Charles County i Maryland, og familien kjente stedets politikere. Området Charles County va ganske rasistisk – kvide og svarte på same skole blei ikkje innført før i 1967.

Denne kvelden va herr og fru Zantzing ude og spiste på ein av Baltimores finaste restauranter, Eager House, og allerede der hadde tobakksarvingen på øve 1,90 vært voldelige mod de svarte servitørene. Så gjekk paret videre te Emerson Hotel, kor et veldedighetsball, Spinster's Ball, blei arrangert. Då va begge to ganske berusa, og det første William gjorde va å sei «nigger» te ei kvinnelige servitør så hette Ethel Hill, og han slo na med ein stokk. Hu forsvant grinande.

William hadde ein flosshatt på snei, og med stokken i håndå presterte han ein form for underholdning ved å imitera Fred Astaire. Så tog han ein dans og to med fru Jane, men de va begge så fodle at de ramla på dansegolvet.

Klokkå va rundt 01.30 då William bestilte ein bourbon av barhjelpen Hattie Carroll. Hu va 51 år, mor te 11 barn, hu hadde hatt hjerteproblemer, hu va overvektig og hadde høgt blodtrykk – og hu va svart. Carroll sa «Just a moment» og begynte å laga drinken. Itte at William hadde venta i ett minutt, va tålmodigheden slutt. Han kalte Hattie Carroll «nigger» og «you black son of a bitch», og han brukte stokken. Damen blei slått flerne ganger øve skulderen og oppøve i nakkepartiet. Carroll klarte ligavel å gje fra seg drinken te han så slo. På det tidspunktet va William så forbanna at han fortsatte med å slå kånå ner i golvet, og så hamra han videre på ektefellen med ein sko.

Hattie Carroll gjekk ud på kjøkkenet og sa te kollegene at hu følte seg dårlig – før hu kollapsa heilt. Hu blei brakt te Baltimore Mercy Hospital, der hu døde åtte timer seinare uden å ha komt te bevissthet, visstnok av hjerneblødning.

William Zantzing blei arrestert for upassende oppførsel allerede same natt, men det va fru Jane heilt uenige i. Då to staute politimenn tog fatt i maen, va hu sørpe full, og hylte ud: «Ikkje ta Billy fra meg – han slår meg, men eg har bare han!» mens hu slo på alt og adle – både maen og politiene. Det hjalp lide.

Itte at Hattie Carroll va død, blei siktelsen mod William Zantzing udvida te overlagt drab.

Men siden familien på den store tobakksfarmen hadde de rette kontaktene, blei siktelsen «first degree murder» itte kvært redusert te uaktsomt drab. Så fulgte ein rettsdag så tog tri dager. William blei dømt te å betala 125 dollar i erstatning te de servitørene han slo te først. For drabet på Hattie Carroll fekk han 6 måneders fengsel og 500 dollar i bot. Retten udsatte fengselsoppholdet te 15. september, sånn at William fekk høsta inn fra tobakksplantasjene før han måtte sona. Hans egen kommentar va: «Ja, vel – eg går jo bare glipp av møyje snø.» Og fru Jane fulgte opp med: «Der er ingen i nabolaget som behandle niggerne så bra som Billy.» De fekk tri barn før de blei skilt – då hadde de vel slått kverandre så møyje at det va på tide å slå opp.

Men William Zantzing fekk redusert straff og va hemma te jul.

Same dag så dommen falt, 28. august 1963, og bare 60 km fra drapsstedet Emerson Hotel i Baltimore, foregjekk den historiske March On Washington – der Martin Luther King holdt sin legendariske tale «I Have A Dream...» og Bob Dylan opptrådte samen med Joan Baez. På vei hjem te New York leste Dylan om dommen i ein avis, og han bestemte seg for å skriva ein tekst om rettsvesenet i USA – det blei den mest journalistiske sangen han har gitt ud.

Dylan tog vekk ein t i navnet Zantzing – eller gjorde ein slurvefeil – og de første linjene e sånn:

*William Zantzing killed poor Hattie Carroll
With a cane that he twirled around his diamond ring finger
At a Baltimore hotel society gath'rin'
And the cops were called in and his weapon took from him
As they rode him in custody down to the station
And booked William Zantzing for first-degree murder...*

De tri første versene i Dylan sin sang fortelle den triste historien om ka så skjedde på hotellet, men i slutten av kvært vers blir me bedt om å holda igjen tårene – for det blir verre. I siste vers konkludere Dylan med den sosiale urettferdighed så ligge i den latterlige dommen William Zantzing fekk. Så nå kan du ta te tårene – og tenka på at sånn virke et moralsk fallert rettssystem.

«The Lonesome Death of Hattie Carroll» blei med på det legendariske albumet «The Times They Are A'Changing» som Dylan ga ud i 1964. Altså pensum for någen av oss.

Sangen forfulgte Willian Zantzing heila livet. Då forfatteren Howard Sounes skreiv ein Dylan-biografi i år 2000, gav tobakksbonden klar beskjed: «Dylan e et null. Eg sko ha sagsøkt han og fått han i fengsel.»

Ja, någen steder i det landet e det sikkert straffbart å fortella sannheden.